

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis
Expositio**

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Explicantur Clausulæ Rescripti Dispensationis pro foro externo. Caput XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

facit gratiam incognitam danti, atque adeo
siquidem involuntariam.

C A P U T XII.

Explicantur clausulae Rescripti dispensa-
tionis pro foro externo.

1. **C**ommittere solet Pontifex, ut sa-
pius supradicavimus, Ordinario
lappellantum, hoc est Episcopo,
vel ejus Vicario, executionem dispensationis
pro foro externo, idque per viam Darariae:
nam pro foro interno de occultis, committit,
per viam Poenitentiariae, dictam executionem
Confessario ejusdem supplicantis: Quo-
niam ergo in his commissionibus multa sunt,
qua declarationem exposunt, earum singu-
las clausulas breviter explicabimus in hoc ca-
pite pro foro externo, in sequenti pro inter-
no.

a Sanch. l. no quas latius habes apud Sanch. a & Con-

8. matr. d. radum. b

34. & d.

35.

b Conrad.

in praxi   *In prima clausula agitur de persona*
disp. toto   *executoris.*
fere l. 7. &

2. **I**N prima hac clausula Benedictionem
suam impertiens Pontifex Episcopo,
vel ejus Vicario Generali, ipsis committit
expeditionem causa: id est, ut exequantur,
& actu concedant dispensationem.
Oritur autem statim prima dubitatio, cui
nam ex ipsis.

*An solus Episcopus, vel Vicarius solus, an
uterque dispensationem exequi,
valeat?*

2. **Q**uando ad utrumque diriguntur litterae,
mandatumq; in illis contentum sub dispen-
satione, hoc est, ad alterutrum illorum, com-
a Conrad. mittitur (quod tamen non esse in usi adver-
in praxi   *tit Conrad. e) poterit dispensationem exequi.*
disp. l. 7. c. alterutrum ex nominatis, ad electionem suppli-
4. n. 37. cantis. Quando autem diriguntur ad Vic-
d Sanch. l. riuum absolute, vel absolute ad Episcopum,
8. matr. d. solus ille, ad quem diriguntur potestatem
27. n. 3. habet exequendi. Quamvis enim idem sit
Tribunal Episcopi, & Vicarii, id tamen est in

iis, quæ jure ordinario competunt Episcopo,
non in iis, quæ delegantur à Pontifice. Cum
ergo nunc supponamus, dirigi mandatum ad
Vicarium, non potest scilicet Episcopus,
nec contra.

Vicarius, relatio officio.

3. **S**ecunda dubitatio. Si Vicarius Episcopi
prædictus, dum Informationes instituit pro
dispensationis executione, definit esse Vica-
rius, vel, quia ipse idem creetur Episcopus
ejusdem loci, vel, quia annoveatur ab officio,
poterit ne deinde perficere probationes, ac di-
spensationem concedere?

Respondeo. Quando est commissio est rea-
lis, ut esse communiter solet, non poterit, po-
terit, quando est personalis.

4. **S**ed quid est, & qua ratione cognoscetur
realis sit, an personalis commissio?

Respondeo. Realis est, quando commissio
sit alicui, non habito respectu ad personam,
eiusque qualitate, sed ad officium, quod
gesit. Personalis, quando alicui sit, habito re-
spectu ad personam. Quare, si aliundem colligi
non poterit intentio committentis, utere hac
regula. Quoties in litteris mandati nominatur
solum dignitas, sic v. g. *Tibi Vicario commis-
to.* &c. commissio est realis. Quoties vero
nominatur persona v. g. *sic Tibi Petro commis-
to,* est personalis.

5. **R**ecte igitur diximus, quando commis-
sio est realis, nihil amplius postea Delgatim,
deposito officio, quia non habet amplius
illud munus, cui connexa fuit commissio,
posse autem, quando commissio est persona-
lis, quia jam remanet eadem persona, cui
commissio facta est.

Si commissio fiat persona, & officio sic:
*Tibi Petro Vicario, vel Tibi Vicario Petro proba-
bilium censet Sanch. f. commissionem esse per-
sonalem. Sed hæc, & similia multa ad ejus-
modi realem, vel personalem commissionem 27. au-
facientia, vide late apud eundem, alioque.*

Vicarius succedens.

7. **D**ubitatio tertia, Remoto, vel defuncto
Vicario, cui commissa est à Pontifice execu-
tio, potestne Vicarius in eodem officio suc-
cedens?

Respondeo. Si commissio sit realis, ut certè
com-

communis est esse solet, poterit executioni mandari à Vicario, qui de novo creabitur ab Episcopo: ab Episcopo, inquam, non à Capitulo Sede Vacante: de hoc enim mox. Ratio Responsonis est jam dicta n. 5.

7. Quod, si commissio sit personalis, non poterit ob rationem ibidem dictam. Hæc est probabilissima sententia, quam etiam firmant Decisiones Rotæ Romanæ allatae à ² Conrad. Conrad. a.

^{m præc.} Hic daretur occasio explicandi, an facultas l. 7. c. 125, quam forte mihi Rectori concessit, ad ap- 4. n. 36. & probando Confessarios mei Collegii, Epis- copus, me amoto ab officio, transcat ad meum rell. T. succelforem. Verum, ne tam sæpè divertam decis. 31. ad alias materias, videatur id apud Sanchez, b b Sanchez. Delugo, & aliosque.

¶ d. 28. c.

44. Episcopus vicinior.

c Delugo

in respns. 8. Dubitatio quarta. Quando committit moral. lib. Pontifex exequandam dispensationem Epis- 1. d. 19. copo viciniori (quis iste sit? & qua ratione measuranda distantia? vide apud Conradum d. Conradus d.) id, quod constuevit fieri in eventibus, qui- maxci- bus sedes propriæ Diœcesis vacat: si hec de t. d. 20. inde fiat, per novum Episcopum, plena, po- testne ille viciniori exequi amplius dispensa- tionem illam:

9. Respondeo. Non potest, saltem re in- tegra, & hunc esse stylum certissimum, notat Conradus. e Ratio est, quia semper supponi- in præz. l. tr. 4. n. tui Pontifex, velle servare dispositionem f Tridentini jubentis dispensationes esse ex- quendas à proprio Episcopo, undē, nisi huic f Trid. Jeff. dispositioni expresse deroger, semper intelli- 22. c. 5. de gitur conditionatè sic committere Episcopo Ref. viciniori: Exequere dispensationem hanc, si va- cat Sedes propria.

10. Quæres. Poteritne tunc Episcopus proprius seu novus, quando jam plena sit Sedes?

Respondeo, nequaquam, quia huic novo hujus Diœcesis Episcopo nihil commisit Pontifex. In hoc ergo casu, quo sit plena le- des, cum non possit Episcopus vicinior, ut di- cillum est numero praecedenti, nec possit Epis- copus hic novus, ut nunc dicimus, erit necel- se confugere ad Pontificem pro mutatione Ju- dicis, seu Delegati, ut idem Conradus indicat loc. cit. loquens de casu, in quo literæ Pontifi- cis illi viciniori non dum fuerint præsentæ,

Scio Taacredi p. t. q. mor. Tr. 5. q. 31. doce- re, utrumque Vicarium posse prædictam di- spensationem exequi: id, quod Docti legant, & diligenter examinent.

Capitulum, seu Vicarius Capituli. Sede Vacante.

11. Dubitatio quinta. Concessiones dispen- sandi, commissas Vicario Episcopi, potest ne- exequi Capitulum Sede Vacante, vel ejus Vicarius.

Respondeo. Quod non possit ipsum Capi- tulum, certum est; illud enim succedit quidē in omni jurisdictione Ordinaria Episcopi, g Sanc. lib. non verò in Delegata, qualis est prælens. 8. matr. d.

12. At, quoad ejus Capituli Vicarium cele- bris est quæstio, nam concedit Sanchez g cum h Conrad. paucis, quia Vicarius Capituli vocatur inter. l. 7. c. 4. n. dum Vicarius Episcopi ex eo, quia est Vica- 11. Barb. riis Capituli, in quo residet tota Jurisdicō de Canon. Episcopi. c. 42. n. 57

13. Negat Conradus h cum multis, quia Sperel. T. certi lumen de mente pontificis, nolentis Vi- 1. d. 31. cario Capituli (etiam si idem, qui fuerat Vi- Antonne. carius Episcopi, nunc sit electus Vicarius Ca- in praxi pituli) has dispensationes committere. Quan- Ep. l. 4. c. do enim Pontifex scit Sedem Episcopalem va- ult. Ven- care, etiam si literæ expeditæ essent ante va- trig. Ann. cantæ cognitionem; latim scribit alias lite- 3. n. 24. ras continent, ut loquimur, mutationem alios citas. Judicis, ac Viciniori Episcopo dispensationē Multa de- committit, nunquam vero, etiam enī exo- clarato- ratus, committit Vicario Capituli, ut idem nes Sacra. Conradus testatur. Et merito quidem non Congr. & vult Pontifex in hac re gravissima fidere Vi- Multa. cario Capituli, qui tumultuarie, & ab amicis Dec. Rota. creatus sæpè lupponitur. Rom. ap.

14. Nonnulli pro sententia Sanchez affe- citatos. runt Pontium, magnique faciunt unanimem i Salas de consensem horum duorum, alias frequenti- legib. d. 29 simè dissidentium, sed nihil consciunt, nam settio. 7. Pontius, & id obiter tractat, & remittit se ad num. 12. 8. doctrinam Salas. At Salas i (ut, & Sacra Con- K Gavant. gregatio, si recte intelligatur, quam addu- in man. cii Gavantus, k & ex Gavanto Diana l) Ep. V. Ca- non loquitur, quando commissio data est pupulum. Vicario Episcopi de qua est nostra quæstio; S. Vac. nu. sed de alia commissione extraordinaria, s. 3. & 55. quando data esset Vicario talis. Diœce- l Diana p. sis, v. gr. Vicario Panormitanus: qui casus s. tr. 14. est valde diversus à nostro, cum commit- ref. 29.

Yy e so in

ho in hoc easu non detur Vicario Episcopi, sed Vicario, Cuicunque, qui sit Parochianus Diocesis & tamen haec doctrina cum sit rarae praxis, aliis discussendum res linquo.

An Vicarius hanc potestatem sibi delegatam possit alteri committere?

16. Dubitatio sexta. An Vicarius, & quiunque Delegatus ad has dispensationes expediendas possit vices suas alteri committere? quod est, quare, an possit eas alteri subdelegare?

16. Antequam respondeam, scito, duo hic considerari posse. Alterum est examen, & verificatione causa, ob quam erit dispensatio concedenda, qualis est receptio v. gr. Testium. Alterum est ipsa actualis dispensatio: & hoc dicitur importare nudum ministerium; id est ipius Executoris operationem, illud dicitur importare usum Jurisdictionis.

17. Hoc posito, Respondeo, Examen, & verificationem causae possit alteri committi, sed nullo modo nudum ministerium. Ita ^{a Sanchez. l. Sanc.} cum alii. Ratio est, quia Pontifex ^{8. matr. d.} committit Delegato, ut ipse dispenset, & non ^{27. n. 43.} alter: quod est nudum exercere ministerium: At examen, & verificationem causae muniter, non presumitur idem Pontifex committere ^{b Merolla} ipsi unius Delegato, sed committere juxta consti. disp. 4 suetudinem Tribunalium, qua per alias in e. 6. n. 619 struuntur informationes, recipientur Teste etiam stes, &c. Ex quibus deinde soleat Delegatus ^{c. 3. 4. 7. c. 4.} eundem T. causam instructam bene recognoscere. & sum dispensandi ministerium tandem exhibere.

18. Hinc, si Testes recipiendi sint extra propriam Diocesim, poterit, & debet Executor litteras rogatorias scribere, quibus Ordinariu[m] illius aliena Diocesis roget, ut Testes recipiat, informationesque transmitat ad ipsum Executorem. Et quia hos Testes, in hac causa, non auctoritate sua ordinaria is recipit, ideo debet servare formam sibi prescriptam ab Executore predicto, ad quod cere in aliis causis non tenetur, cum possit secundum proprias consuetudines pro-

cedere, Lege id latius apud Barbosam. b.

<sup>b Barb. in
voto deci-
sivo 17. n.
184.</sup>

Quid facies Vicarius, seu Executor, si erraveris in exequendo?

19. Dubitatio septima. Post negatam, vel concessam dispensationem, si clare apparat ab Executore erratum fuisse, quid faciendum?

20. Respondeo. Quia commune est omnibus Delegatis, ut postquam Delegatus ^{c. 2. Cuius} functus est munere suo, nihil amplius possit; ideo ejusmodi Executor sanare non potest ^{d. 1. matr.} errorem: quare tanquam Delegatus nihil poterit.

21. Verum, quia is Executor soleretur esse, ut diximus, Vicarius, atque adeo Ordinarius, ipsi tanquam Ordinario incumbet, providere, in quantum potest, ne delicta committantur. Quare, si erratum fuit in concedenda dispensatione, ipse, ut Ordinarius, debet Sponsos inhibere, ne procedant ad Matrimonium, vel, si jam ad illud processum fuerit, debet eos separare, ne sint in peccato, donec iterum legitime a Pontifice concedatur dispensatio. At vero, si negavit: tunc enim vero nihil potest, quia, ut Delegatus functus est, sicut diximus, munere suo: ut Ordinarius autem non habet auctoritatem exequendi dispensationem per errorem Sponsis negata, quia haec auctoritas illi, ut Ordinario a Pontifice tradita nunquam fuit. In hoc ergo casu, iteram Romanum ad Pontificem, narrato errore, confugendum erit, ut notant Sanchez, ^{d. Sanchez.} 8. matr. Si dispensatio fuit concessa per Prae-^{e. 27. n. 33.} tentiam pro foro conscientiae, poterit aliquando ^{f. 2. 1. matr.} Confessatio sanari error eo modo, quo de Principio post dicam.

Quid autem faciendum, si de ejusmodi, ^{Princ. 1. 2.} errore non constet, sed solum dubitetur, ^{f. 105. alio} ab eodio alibi fatis explicui.

§. II.

In secunda clausula reservatur supplicantium narratio.

Hic Pontifex narrat id, quod sibi à suppli- ^{Dispens.} cantibus propositum fuit. Quoniam er- ^{& V. matr.} go ea, quae si cum veritate exponere debent, Vide titulus superius sunt indicata, immorandum in hac ^{Sanc. l. 3.} clausula nobis non est.

^{matr. d.} 21. VIII. 4.

^{g. III.}

§. III.

In tertia clausula datur Executori mandatum inquirendi veritatem, & dispensandi.

Hic Delegato Pontifex committit, ut de veritate causæ propositæ querat, ea que inventa, dispenseat.

Qualis debent esse hac Inquisitio.

Dubitabis ergo Primo. An ejusmodi Informatione, seu Inquisitio fieri à Delegato debeat judicialiter, recipiendo Testes eoram Notario, &c. an extrajudicialiter? Supponimus enim, quando res non est notoria, fieri omnino debere hujusmodi exterram inquisitionem, quia hic agitur de dispensatione in foro externo.

2. Respondeo, posse fieri judicialiter, sed satis etiam esse, si fiat extrajudicialiter, si quidem Pontifex solum præcipit ejusmodi veritatem indagare, ut Delegatus sua conscientia satisfaciat, &c., ut ex veritate cognita procedat, nam propterea, si notoria est veritas, vel aliunde ea Judicii constet, id satis, supponitur.

3. Hinc, si hujusmodi Informationes fiant extrajudicaliter, possunt fieri extra propriam Diœcensem; at vero, si judicialiter (ut certe semper fieri video) non possunt in alienani œcessi, sine licentia ejus Ordinarii, ut potè exercitum Jurisdictionis contentiosæ. Notamen, factis etiam judicialiter cum licentia illius Episcopi probationibus, & posse Executorem concedere dispensationem, etiam in aliena Diœcesi, quia ipsa concessio dispensationis non est actus Jurisdictionis contentiosæ, sed voluntaria, quæ in alieno territorio exerciti sine dubitatione potest.

Tempus, quo causa verificanda est.

4. Dubitatur Secundò. Quando nam causa dispensationis verificari debet? Et, quia quatuor tempora distingui possunt. Primo, quando mittitur Romanam, seu supplicatur Pontifex, Secundo, quando audita supplicatione, Pontifex annuit, dicens: *Fiat ut petitur.* Tertio, quando executor dispensationem

concedit. Quartò, post concessam dispensationem, & dum Sponsi actu matrimonium per verba de præsenti contrahunt, ideo quætitur, si pro causa v.g. dispensandi, ut Antonius, & Antonia conlanguinei matrimonium ineant, assignetur Antonia paupertas, vel diffamatio, quando nam ex his quatuor temporibus verificari debet, eam esse pauperem, vel diffamatam? Respondeo quatuor Dicitis.

5. Dico primò, non esse opus, ut verificeatur a Primo tempore, quia id, nec à Jure pœnitentiæ scripturis, & res est admodum remota ad dispensationem.

6. Dico Secundò, probabilius esse, oportere verificari secundo tempore, sed probabile estiam esse, non oportere. Ratio prioris probabilitatis est, quia Pontifex annuit postulatis, si res veritate nitatur, ergo causam, à qua movetur ad annendum oportebit verificari, quando ipse annuit. Ratio probabilitatis posterioris est, quia Pontifex non dispensat immediatè, ut olim fiebat (si enim ipse immediatè dispensaret, sine dubio causa vera tunc esse deberet), sed dispensat mediate per Executorem. Cum igitur veritas causa ex natura dispensationis, tunc adesse requiratur, quando dispensatio fit, non quando committitur fieri, non erit necesse, eam esse veram, quando Pontifex annuit; satis erit, quando executor actu dispensat, ut mox dicemus. Sentus ego verborum Pontificis hic est: *Dispensa si vera est haec causa, quando dispensandum a te erit.*

7. Neque dicas, ex posteriore probabilitate sequi, si Pontifex concessisset dispensationem ab Executore expediendam pro matrimonio duorum consanguineorum, vel affini, si concessisset, inquam ex causa, quod inter illos intervenerit copula, posse Executorem illam expedire, si copula habeatur ante ejus expeditionem, sed post impenitentiam gratiam a Pontifice. Ne, inquam, id dicas, nam responder Garsiás g loc. cit. non posse præsumi, Pontificem velle concedere commissiōnem dispensandi, dando occasionem, qua post ipsius commissiōnem committendum sit a supplicantibus peccatum, qualis esset prædicta copula: præsumitur vero, quando similis occasio non datur, ut est in casu prædictæ paupertatis, vel diffamacionis, vel similis.

8. Dico Tertiò, certum esse, causam dispensandi.

Y.y 3

pensandi omnino debere verificari tertio tempore, hoc est, quando executor dispensationem concedit. In hoc omnes a consentient, quia executori non datur potestas, nisi preces supplicantum veritate aitantur, &c. 3. p. de diff. quia natura dispensationis, ut modo dixi, remat. dub. quirit, ut ad sit causa, quando ea conceditur. Unde si mulier praedicta erat inops, vel diff. Dianap. 8. famata tempore dictæ commissionis à Patr. 3. ref. 7. q. pa, sed deinde tempore executionis facienda à Delegato dives evasisset, vel dissimilatio cessasset, nulliter concederetur dispensatio.

b Sanc. 1. 8. 9. Dico Quartus. Quamvis Sanchez l. cum de matr. d. aliis putet, debere causam, verbi gratia dictam 30. nu. 14. paupertatem persistere, quando initur matrimonium, quod sane probabilissimum est, 2. d. 4. c. 6. tamen est etiam probabile cum Suar. e aliis num. 33. que fateente hanc probabilitatem eodem Sanchez l.c. id necesse non esse. Nam dispensatio non fuit concessa, neque explicitè; neque implicè sub conditione perseverantia, semel de leg. c. 30 autem legitimè ea existente, libera est mulier Dicast. ap. ab impedimento, ergo, & matrimonium init. Dianæ l. c. legitime.

Gran. Sa- 10. Quando datur dispensatio comedendas aliisque di carnes, v.g. diebus vetitis ob dubiam infirmitatem, non est mirum, debere causam, id apud Meroll. T. est, infirmitatem dubiam perseverare, quando roll. l.c. successivè comedendas sunt carnes, quia in his Castrrop. T. dispensationibus circa res habentes tractum p. 15. à n. 4. successivum sic presumunt rationabilis cum Pon- mensillas concedentis: id, quod non videtur r. aliique. d Castrrop.

l.c. nu. 5. Causa vera, sed verificata falsis Testibus.

11. Certum est, si falsa sit causa dispensationis datae, v.g. incompetencia dotis, & falsis Testibus probata: nullam esse dispensationem, i. t. r. 3. d. nem, e quia nulla causa nullam partem conce- 6. p. 16. §. 1. sionem. At, si sit vera, licet falsitas Testibus nu. 4. probata, subsisteret dispensatio quia verifica- f Castrrop. tur conditio à Pontifice requisita.

ibid. cum Sanch. & Pontio. 12. Quid, si falsitatem cause allegavit sollicitator, me ignorantem, possumne judicare, Pontificem ratam pro me habere dispensationem? Respondeo, non potes g. quicquid aliqui assertant, quia intercurrente cuiuscun- Tiraquel. que ignoraria, si requisita causa deest, deest, & illi causa innixa concessio.

§. IV.

In quarta clausula injungitur paenitentia salutaris.

DE hac paenitentia dicam commodius infra C. sequenti §. 3.

§. V.

In quinta clausula aliqua causa in genere ponuntur.

1. Non raro Pontifex referit, supplicantes petuisse dispensationem ex hac, vel illa causa determinata, tum addit in hunc modum: Exceptis aliis seu præter alias causas rationabiliter earum unum moventes, & addit item sic: De præmissis te informes, &c.

2. Dubitatur ergo, an debeat de his causis in genere positis se informare delegatus? Nam de determinatis omnino debeat, eam vidimus supra.

Respondeo, h. Nequaquam; dum enim in particulari illas non exprimit, signum est evidens, eas solum apponi ob alium finem, puta, u. appareat, dispensationem rationabiliter, & honestè concedi.

3. Atque hinc etiam fit, ut, quando aliqua qualitas, verbi gratia nobilitas supplicantis, narratur solum à Pontifice, opus non sit, eam verificari per probationes ab executori facandas. Quod si nobilitas, vel qualibet alia qualitas in Breve concessionis apponatur per modum conditionis: Si es nobilis, Si es pauper, vel per modum cause finalis: Quia es nobilis, Quia es pauper, tunc sane verificari oportebit. i. Et quidem, quando dispensatio est in secundo & tercio gradu consanguinitatis, si ponatur nobilitas, ponit, ut conditionem, vel, ut causam finalem, iidem Doctores no- tent. Quædam alia circa nobilitatem dixi supra c. 7. §. 2. nu. 26.

& 27.

§. VI.

§. VI.

In sexta clausula prohibetur executor aliquid muneris, vel compensationis accipere.

1. ID sanè non solum monet, sed præcipit: sicut enim habet: *Quod si, spreta hac munitione, aliquid muneris, aut premiæ recipias, excommunicationem latam incurras.* Immò interdum, quando scilicet dispensatio conceditur in forma pauperum, id est, sine illa compositione, seu eleemosyna, quam pro divitiis solet taxare datarius, addit Pontifex, ut dispensatio tunc nulla sit.

2. Dubitatur ergo, an nihilominus executor possit accipere, saltem exculenta, & poculenta, quæ paucis diebus consumi solent?

a Sanc. l. 3. Respondet Primò Sanchez, & non posse, quia omne genus muneris vetat Pontifex, ibi (aliquid muneris) intelligit tamen Sanchez, ea mittantur à partibus ante finitam Delegationem, vel cum pacto, seu conventione danni postea.

b Conrad. i. 1. p. 1. p. 2. 7. 4. 6. n. 14. c Per. de matr. d. 48. f. 2. n. 6. e apud Dia- namp; 8. tr. 3. ref. 4. n. 4. l. 1. Sanc. l. num. 15. Counci- l. Lc. 1. Sancti- clausula in litteris Pœ- nit. d. Conrad. idem c. 7. na. 4.

Addit Conradus, *b* ejusmodi executorem debere omnia gratis exhibere; quare, nec pro labore studii, nec pro accessu ad Testes examinandos aliquam possè mercedem accipere.

4. Respondet Secundò Perez et duo affrēns, Primum, per dictam clausulam non prohiberi Officiali aliquid modicum accipere pro laboris impensa in exequenda dispensatione, si illud sit jure, vel consuetudine debitum, quam tamen consuetudinem adesse, difficile putat, quia ejusmodi labor admodum est exiguis.

Secundum, non prohiberi exculenta, & poculenta non magni momenti, cum enim non dentur (ut supponendum est) ad corruptendum Judicem, sed solum, ut majori brevitate suum munus perficiat, non videatur (ait) caderet in dictam prohibitionem.

§. VII.

In septima clausula ponitur: Non obstantibus, &c.

5. Tamerisi hæc clausula: *Non obstantibus Constitutionibus Pontificum:* addatur in

mandato de Dispensando: illa tamen non tollit impedimentum in illo mandato non expressum. Cedit igitur solum illa non obstantia super impedimentum expressum, ut rectè notat ibidem Conradus.

CAPUT XIII.

Explicantur clausulæ Rescripti
Dispensationis pro foro
interno.

1. Indicavimus aliquanto superius, quando occultum est impedimentum, ejus dispensationem peti, & impetrari per viam Penitentiariæ, quæ nec ipsa immédiatè illam expedit, sed committit alteri per litteras sigillatas, quarum præcipias Clauſulas jam expendo.

§. I.

In prima Clauſula committitur Delegato executio.

1. In hac Pontifex, ubi salutationem impertit ei, cui delegat commissionem, requirit in eodem duas qualitates, quarum alterutra deficiente, nulla concedetur a Delegato dispensatio. Et sunt, ipsum esse Doctorem in Theologia; vel in Jure Canonico, &c, eundem esse Confessarium approbatum ab Ordinario. Verba Pontificis hæc sunt: *Decreto viro Confessori Magistro in Theologia, vel Decretorum Doctori ex Approbatibz ab Ordinario.* His autem qualitatibus existentibus, est in potestate dispensandi hunc, vel illum eligere. Sed perpendamus jam utramque qualitatem.

2. Confessario. Olim satis erat, Delegatum hunc esse Confessarium, sed probabile saltem erat, non opus tunc fuisse, ut dispensatio expediretur ab ipso in actu Confessionis Sacramentalis, quia verba Brevis, non clarè hunc rigorem requirebant, hodie vero clare se ferunt, ut non nisi in ipso actu Confessionis Sacramentalis prædictus Confessarius dispenseat, ut cum multis notat Diana p. 1.r. 3. rena, e fol. 106.

3. Addit idem f. ex Marco Leone, suffi- f. idem ibi- cere, etiam si Confessio sit sacrilega, dum- dem ref. modo 307.